

Heti gazdasági figyelő (2023. december 11.) - HORVÁTORSZÁG

Makrogazdasági hírek

A kormány kinevezte a HEP új vezetőjét

Miután a horvát kormány a 2023. december 4-i ülésen döntött arról, hogy javasolja a Horvát Villamos Művek Rt. (HEP d.d.) Felügyelő Bizottságának a HEP Igazgatótanácsi elnökének, Frane Barbaricnak a leváltását (lásd: 5569/ZGB/2023), a december 7-én a kormány javaslatot tett Vice Oršulić ideiglenes elnöki kinevezésére. Az ideiglenes elnöki tisztséget a jogszabályi előírások szerint legfeljebb hat hónapig lehet betölteni. A HEP Felügyelő Bizottsága Oršulićot egy évvel korábban nevezte ki a HEP Igazgatótanácsának tagjává.

A Horvát Közutak 2024-ben 1 Mrd euró értékben mintegy 20 projektet kíván megvalósítani

Josip Skoric, a Horvát Közutak (Hrvatske ceste – HC) vállalat Igazgatótanácsának elnöke a Jutarnji list napilapnak nyilatkozva megerősítette, hogy a HC 2024-ben 20 projektet tervez megvalósítani összesen 1 Mrd euró értékben. A vállalat jövő évi nagyobb projektjei közé tartozik a Pozsega-Staro Petrovo Selo autóút, amellyel Pozsega-Szlavónia megye székhelye közvetlen kapcsolatot kap az autópályával, valamint az A1-es jelzésű autópályát (Zágráb – Split) és a D8-as jelzésű országos főutat (ún. Adriai magisztrális) összekötő út építése, amelynek egyik fontos eleme a Kozjak-alagút. Várhatóan 2024-ben fogják forgalomba helyezni a befejezés előtt álló, Száva-hidat Gradiskanál (BiH határkeresztező), valamint megkezdődik a hidat és az A3-as jelzésű (Bregana – Lipovac) autópályát összekötő út építése is. A projektek finanszírozása legnagyobb részben önerőből történik majd.

2024-től növekednek az adómentes juttatások

A Személyi jövedelemadóról szóló törvény, 2024. január 1-jével hatályba lépő módosítása szerint emelkednek a személyi juttatások adómentes összegei. Az egyedi díjak címén kifizetett juttatás éves adómentes összege 663,62 euróról 700-ra növekszik, a 13. munkabér, illetve egyéb bérkiegészítés címén az eddigi 995,43 euró helyett 1.120 euró fizethető ki évente adómentesen, míg a cafeteria adómentes éves összege 796,44 euróról 1.200 euróra emelkedik.

Lassul a tőkebefektetések értékének növekedési üteme

A horvát Állami Statisztikai Hivatal (DZS) által megjelentetett 2023. év III. negyedévi GDP-becslést értékelve a makrogazdasági szakértők felhívják a figyelmet, hogy a II. negyedéhez képest mérséklődött a tőkebefektetések értékének növekedése. Ennek fő oka, hogy a legnagyobb értékű befektetéseket csaknem egy évtizede az állam hajtja végre, főképp az EU-alapoknál rendelkezésre álló támogatások lehívásának köszönhetően. A hosszútávú befektetések 50%-a az építőiparban és az ingatlanok területén valósult meg. Az Európai Bizottság legutóbbi becslése szerint a tőkebefektetések értéke 2023-ban 4,2%-kal lesz magasabb, mint 2022-ben. Tavaly a vállalkozások csaknem 9 Mrd euró értékű tőkebefektetést hajtottak végre, ennek 14,4%-át, azaz csaknem 1,3 Mrd eurót az EU-alapoktól lehívott támogatásokból valósították meg. A gazdasági szakértők attól félnek, hogy a rendelkezésre álló támogatások csökkenésével jelentős mértékben eshetnek vissza a tőkebefektetések is, mert a vállalatok – egy-két kivétellel – nem rendelkeznek elegendő önerővel a nagyobb értékű befektetésekhez.

Horvátországban a vendégmunkások száma 2030-ig elérheti az 500 ezer főt

A horvát Belügyminisztérium legfrissebb adatai szerint 2023. január 1. és november 30. között kiadott munkavállalási és tartózkodási engedélyek száma 160.464. A legtöbb engedélyt az építőipar (63.632), a turizmus és vendéglátás (43.951), a feldolgozóipar (22.249), a közlekedési

és távközlési szektor (10.456) és a kereskedelem (4.647) területén állították ki. A munkavállalási és tartózkodási engedélyekből 104.432-öt új munkavállalásra, 37.402-t a már meglévő engedélyek hosszabbításra és 18.630-t a szezonális munkavégzésre állítottak ki. A legtöbb munkavállalási engedélyt Bosznia-Hercegovina (36.012), Szerbia (22.976), Nepál (20.899), India (14.317), Észak-Macedónia (12.927), Fülöp szigetek (10.166), Koszovó (9.431), Banglades (7.822), Törökország (4.644) és Albánia (3.978) állampolgárai igényelték. A jelenlegi, mintegy 30 ezres újszülötti számot figyelembe véve a munkaerőpiaci szakértők becslése szerint Horvátországnak 2030-ban 500 ezer vendégmunkásra lesz szüksége a megüresedett munkahelyek betöltésére.

A Plocei kikötő vállalat új tartályhajó-kikötési pontot épít

A Plocei kikötő megkapta az építési engedélyt egy új tartályhajó-kikötési pont építésére ahol immár a 80 ezer tonnás rakodási kapacitású hajók fogadására is lehetőség lesz. A projekt keretében egy 5G technológián alapuló irányítási rendszert fognak kialakítani a Markoja céggel közösen, amivel jelentős mértékben növekedhet a kikötő üzletvitelének hatékonysága és a kikötői tevékenység biztonsága, továbbá csökkenni fognak a működési költségek. A projekt értéke 1,2 M euró, amelyhez az Európai Digitális Hálózatfinanszírozási Eszközből (CEF2Digital) 958 ezer eurós támogatást kapott. A projekt megvalósításának határideje 2,5 év.

A szlavóniai sertésstenyésztők felfüggesztették a tüntetéseket

A szlavóniai sertésstenyésztők 2023. december 7-én ideiglenes felhagytak a tüntetésekkel. Tomislav Pokrovac, a tüntetés szervezője a sajtónak elmondta, hogy a horvát Mezőgazdasági Minisztériumtól ígéretet kapott arra, hogy az érintett szlavóniai megyék területén többet nem fogják elvinni kényszervágásra az egészséges sertéseket, a hagyományos háztáji disznóvágások és a friss hús forgalmazásának tilalmát pedig várhatóan december 15-ével beszüntetik. Pokrovac bejelentette, hogy a jövő héten ismét találkozik Marija Vuckovic mezőgazdasági miniszterrel és Ivan Anusic miniszterelnök-helyetttel a helyzet értékelése érdekében. Pokrovac szerint Anusic (volt Eszék-Baranya megyei főispán) bekapcsolódása a tárgyalásokba pozitív hatással volt a helyzet alakulására, mert a miniszterelnök-helyettes szlavóniai származású, és átlátja a helyi termelők problémáit.

Energetikai hírek

A vállalatok saját fogyasztását fedező naperóművek 60 M euró támogatást kapnak

A Gazdasági és Fenntartható Fejlődési Minisztérium és a Környezetvédelmi és Energiahatékonysági Alap közzé tette azon projektek listáját, amelyek EU-s támogatást kaphatnak a Helyreállítási Alapból. A pályázatra 261 projektjavaslat érkezett, amelyeknek megvalósításával a javaslattevő vállalatok vállalják, hogy megújuló energiaforrásból termelt villamos-energiával biztosítják a fogyasztásukat. A beérkezett projektek közül 166 kapott támogatást, valamennyi projekt fotovoltaiikus modulok beépítésére irányul. A legsikeresebb pályázó a kaproncai Podravka élelmiszeripari vállalat, valamint annak leányvállalata a Belupo, amelyek összesen 5 projektre 3,67 M euró értékben kaptak támogatást. A projektek megvalósításához szükséges további 1,88 M eurót a két vállalat saját forrásból biztosítja. A Horvát Munkaadók Szövetsége (HUP) véleménye szerint a 261 benyújtott pályázat bizonyítéka annak, hogy a horvát vállalkozók felismerték a megújuló energiaforrások használatának előnyeit, és ezért lehetővé kellene tenni számukra, hogy szlovén mintára egész évben jelentkezhesse nek hasonló tenderekre.

Az állam továbbra is támogatja a napenergia használatát

Davor Filipovic gazdasági és fenntartható fejlődési miniszter a „Zöld energia – Út a horvát energetikai függetlenség felé” című konferencia megnyitóján tartott beszédében kiemelte, hogy

Horvátország jövőre is folytatja a befektetéseket a megújuló energiaforrásokat felhasználó villamosenergia-előállító létesítményekbe. A cél, hogy 2024 végére a megújuló energiaforrásokat felhasználó gyártóüzemek összteljesítménye elérje az 1.500 MW-ot, továbbá, hogy a naperőművek összteljesítménye elérje a másfél évvel ezelőtti összteljesítmény háromszorosát. Horvátországban az utóbbi egy-két év folyamán nagy befektetések irányultak a szektorba, elsősorban a napenergia felhasználásába. Ezzel párhuzamosan készültek el a 400 M euró összértékű projektek, amelyek Horvátország geotermikus energiaforrásait fogják felhasználni, továbbá előkészítési fázisban vannak az ún. zöld hidrogént felhasználó projektek is.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Zágráb